

'CONSTRUCTIVE NOTICE'

RAPPRESENTANZA GURIDICA U LEGALI TA' KUMPAÑIJA

QORTI CIVILI PRIM' AWLA

MHALLEF

ONOR. LORRAINE SCHEMBRI ORLAND
LL.D., M.Jur. (Eur.Law), Dip.Trib.Eccles.Melit.

Seduta ta' nhar it-Tlieta, 30 ta' Jannar 2018

Kawza Numru : 13

Rikors Guramentat Numru : 391/2013/LSO

Marquita Sheheain-Azzopardi
(K.I.: 441377M)

VS

W. Gees Chemicals Limited
(C 12057)

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ir-rikors guramentat ta' Marquita Sheheain-Azzopardi detentrici tal-karta tal-identita` b' numru 441377M datat 22 ta' April 2013 fejn bir-rispett u bil-gurament taghha tikkonferma s-segwenti fatti liema fatti hi taf bihom personalment:

Illi permezz ta' skrittura datata it-28 ta' Settembru 2012 bejn ir-rikorrenti Marquita Sheheain-Azzopardi u s-socjeta` intimata W. Gees Chemicals Limited (kopja ta' liema tinsab annessa u mmarkata "Dok A"), is-socjeta` intimata obligat ruhha li tbiegh u tikkonsenja lir-rikorrenti merkanzija konsistenti f' elfejn (2,000) kaxxa bi tnax (12)-il bicca 'l wahda tal-prodott "*Keune Gel*" isfar, ghal prezz totali ta' sitta u tletin elf ewro (€36,000);

Illi konteswalment ir-rikorrenti hallset is-somma ta' tmintax-il elf ewro (€18,000) rapprezentanti depozitu ta' hamsin fil-mija (50%) akkont tal-prezz totali, lis-socjeta` intimata (hekk kif jirrizulta mill-ircevuta annessa u mmarkata "Dok B");

Illi hekk kif pattwit fl-iskrittura hawn fuq imsemmija, f'kaz li l-merkanzija ma tigix konsenjata fi zmien hamsa u erbghin (45) jum, is-socjeta` intimata tinghata cans gimgha ohra izda f'kaz li l-merkanzija tibqa' xorta wahda ma tigix konsenjata, ir-rikorrenti jkollha d-dritt titlob restituzzjoni tas-somma ta' tmintax-il elf ewro (€18,000) rapprezentanti depozitu ta' hamsin fil-mija (50%) akkont tal-prezz totali,

oltre ghas-somma ta' erbat elef u hames mitt ewro (€4,500) rapprezentanti penali ghal mankata konsenja;

Illi minkejja ftehim bejn il-partijiet sabiex il-prodotti, u cioe` elfejn (2,000) kaxxa bi tnax (12)-il bicca 'l wahda tal-prodott "*Keune Gel*" isfar, jigu kkonsenjati gewwa Tripli, l-Libja, dawn baqghu sal-lum ma gewx konsenjati ghad li ghaddew ferm aktar minn hamsa u erbgħin (45) jum;

Illi minkejja li s-socjeta' intimata giet interpellata anke pemezz ta' ltra Ufficjali Numru 937/2013 datata 2 ta' April 2013 ("Dok C") din baqghet inadempjenti u ghalhekk kellha ssir din it-talba;

Illi ghalhekk is-socjeta' intimata ghandha thallas is-somma ta' tnejn u ghoxrin elf u hames mitt ewro (€22,500) lir-rikorrenti;

Illi dan id-dejn hu cert, likwidu u dovut u ma jikkonsistix fl-ezekuzzjoni ta' fatt u li sa fejn taf ir-rikorrenti, is-socjeta' intimata ma ghandha l-ebda eccezzjoni x'tissoleva f' din il-kawza;

Illi r-raguni ta' din it-talba hi li s-socjeta' intimata ghandha tigi kkundannata thallas l-ammont ta' tnejn u ghoxrin elf u hames mitt ewro (€22,500) rapprezentanti in kwantu ghas-somma ta' tmintax-il elf ewro (€18,000) restituzzjoni ta' depozitu mhallas akkont, u erbat elef u hames mitt ewro (€4,500) rapprezentanti penali ghal mankata konsenja, u dan skont l-iskrittura suriferita.

Ghaldaqstant, ghar-ragunijiet hawn fuq premessi, ir-rikorrenti titlob bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti sabiex prevja d-dikjarazzjonijiet opportuni u moghtija l-provedimenti necessari:

1. Tiddeciedi din il-kawza bid-dispensa tas-smigh *a tenur* l-Artikolu 167 *et seq* tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta;
2. Tikkundanna lis-socjeta' intimata thallas is-somma ta' tnejn u ghoxrin elf u hames mitt ewro (€22,500).

Bl-ispejjez komprizi dawk tal-Mandat ta' Sekwestru Numru 503/2013, tal-Mandat ta' Qbid Numru 502/2013, u tal-Ittra Ufficjali Numru 937/2013, u bl-imghax kummercjali sad-data tal-pagament effettiv kontra s-socjeta' intimata minn issa ingunta in subizzjoni u b'riserva ghal kull azzjoni ohra spettanti lill-istanti.

Rat li din il-kawza giet appuntata ghas-smigh mill-Qorti kif diversament presjeduta ghas-seduta tal-17 ta' Gunju 2013.

Rat il-verbal tas-seduta mizmuma quddiem il-Qorti kif diversament presjeduta tas-17 ta' Gunju 2013 (fol 40) fejn meta ssejhet il-kawza deher Dr John Gauci ghas-socjeta' konvenuta. L-attrici ma dehritx. Deher Walter Gialanze. Dr Gauci talab sabiex jinghata terminu sabiex jipprezenta l-eccezzjonijiet tieghu b' mod formali. Il-Qorti laqghet it-talba. Il-kawza giet differita ghal kontinwazzjoni ghat-12 ta' Novembru 2013.

Rat ir-risposta guramentata ta' W. Gees Chemicals Limited, datata 2 ta' Lulju 2013 (fol 41) fejn Walter Gialanze (I.D. 616744M) ikkonferma :-

1. Illi l-infondatezza tat-talbiet attrici fil-konfront tal-esponenti *stante* s-segwent:

(a) Illi kif jirrizulta b'mod palezi l-iskrittura esebita mar-rikors guramentat u senjament dik tat-28 ta' Settembru 2012 u kif ukoll l-ircevuta tal-istess data, huma iffirmati minn Terence Gialanze li kif jidher mill-istatut tal-kumpanija esponenti m'ghandu l-ebda rapprezentanza tal-istess socjeta` liema rapprezentanza tinsab vestita esklussivament fil-persuna ta' Walter Gialanze;

(b) Illi kif ghandu ampjament jirrizulta waqt il-gbir tal-provi, l-attrici kienet nieqsa mill-*buona fede* neccessarja fil-kontrattazzjoni u dana anke minhabba l-fatt illi l-istess kontrattazzjoni saret ma' persuna li m'ghandhiex rapprezentanza tal-istess socjeta';

(c) Illi *di piu`*, jirrizulta li l-flus li l-attrici qed tghid li hallset lis-socjeta` esponenti qatt ma dahl fuq fil-kontijiet tal-kumpanija u ghalhekk jizdied is-suspett fondat illi dan kien negozju li sar bejn l-attrici u Terence Gialanze personalment, liema Terence Gialanze qatt ma kellu l-poter jirrapprezenta l-kumpanija;

(d) Illi n-negozju *de quo* sar kompletament *ad insaputa* tar-rapprezentant uniku tal-kumpanija u cioe` Walter Gialanze, liema Walter Gialanze lanqas biss jaf min hi l-attrici;

2. Illi anke *in vista* tal-ewwel eccezzjoni huwa fl-ahjar interess tal-gustizzja li jigi kkjamat in kawza Terence Gialanze sabiex iwiegeb ghat-talbiet attrici;

3. Salv eccezzjonijiet ulterjuri permissibli fil-ligi.

Bl-ispejjez.

Rat is-surroga datata 13 ta' Frar 2014 a fol 46 tal-process fejn din il-kawza giet assenjata biex tinstema' quddiem din il-Qorti kif hekk illum presjeduta.

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tar-rikorrenti Marquita Sheheain-Azzopardi datata 15 ta' Settembru 2017 a fol 136 tal-process.

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet ta' W. Gees Chemicals Ltd datata 20 ta' Ottubru 2017 a fol 141 tal-process.

Rat il-verbali kollha tas-seduta mizmuma nkluz dak tat-Tlieta, 7 ta' Novembru 2017 fejn meta ssejhet il-kawza dehru Dr Marycien Vassallo u Dr John Bonello ghall-attrici. Deher Dr Julian Farrugia ghas-socjeta' konvenuta. Rifferribbilment ghar-rikorsi tal-M.I.P. Ltd, rigward ir-rimoss tal-oggetti, tad-9 ta' Awwissu 2017, Dr Julian Farrugia

ddikjara li ma joggezzjonax li l-oggetti maqbuda bil-Mandat ta' Qbid Nru: 502/13 jigu trasferiti fil-mahzen indikat fir-rikors kif ukoll l-istess Dr Vassallo wkoll ma ssibx oggezzjoni. Il-partijiet tolbu li l-ispejjez tat-trasluk jithallsu mis-socjeta' M.I.P. Ltd.

Inghata Digriet:

“Il-Qorti tilqa’ t-talba tas-socjeta’ M.I.P. Ltd fit-termini dedotti, b’dan illi, l-oggetti li jinsabu fil-mahzen ghandhom jigu elenkati mill-Marixxall Ezekuttiv, u dokumentati b’ritratti, il-Marixxall ikollu l-fakolta` li jitlob l-assistenza tal-Pulizija jekk ikun mehtieg.

L-ispejjez tat-trasluk jigu sopportati mis-socjeta' M.I.P. Ltd.”

Il-partijiet strahu fuq in-noti ta’ sottomissjonijiet taghhom, u talbu li l-kawza tibqa’ ghas-sentenza. Il-kawza giet differita ghas-sentenza ghat-30 ta’ Jannar 2018 fid- 9:30am.

Hadet konjizzjoni tal-provi prodotti.

II. KONSIDERAZZJONIJIET

Illi permezz ta’ dan il-kawza, ir-rikorrenti qed titlob ir-rifuzjoni tal-ammont ta’ €18,000 li thallas lis-socjeta' intimata bhala depozitu akkont ta' prezz ta' xiri ta' prodotti tax-xaghar in forza ta' ftehim datat 28 ta’ Settembru 2012 (Dok. A). B'zieda ma dan l-ammont qed jintalab il-hlas ta'

penali pattwit fl-imsemmi skrittura fis-somma addizzjonali ta' €4,500, b'kollox ammontanti għall-total ta' €22,500.

Is-socjeta` intimata eccepjet primarjament li Terence Gialanze ma kellux ir-rappreżentanza guridika tas-socjeta` intimata, b'hekk it-talba odjerna hija infondata fil-fatt u fid-dritt. *Di piu`*, gie eccepit ukoll, li r-rikorrenti ma kinitx in *buona fede* għaliex kienet a konoxxenza tal-fatt li Terence Gialanze ma kellux ir-rappreżentanza guridika tas-socjeta' W. Gees Chemicals Limited. Gie eccepit ukoll li Walter Gialanze, d-Direttur tal-kumpanija intimata, ma kienx involut u ma kien jaf xejn bl-imsemmi ftehim.

Il-fatti fil-qosor huma s-segwenti:

Jirrizulta li sar ftehim datat 28 ta' Settembru 2012, esebit bħala Dok A (fol 5) sabiex is-socjeta' intimata tikkonsenja prodotti tax-xagħar, konsistenti fi *Keune Gel*, u r-rikorrenti hallset nofs l-ammont dovut mal-iffirmar tal-kuntratt konsistenti fis-somma ta' €18,000 skont kif jirrizulta mir-ricevuta esebita bħala Dok B (fol 6). Madanakollu l-konsenja tal-prodotti baqgħet ma saritx u sussegwentement ir-rikorrenti interpellat lis-socjeta' intimata permezz ta' ittra ufficjali datata 2 ta' April 2013, (fol 7) sabiex jigi restitwit lilha l-ammont imhallas, flimkien mal-penali dovut. Izda, peress li s-socjeta` intimata baqgħet inadempjenti, r-rikorrenti pprocediet bil-kaz odjern.

Provi:

Marquita Sheheain Azzopardi xehdet (fol 60-62)¹ u qalet kienet iltaqgħet ma' Terence Gialanze fil-*coffee shop* fejn kienet tkun, kien qal li missieru kellu l-kumpanija W. Gees u bdew n-negozjati biex W. Gees tissupplihom b'*container* gel tax-xahar Keune. Semmiet li hallset b'*cash* u nghatat ricevuta ffirmata minnu bl-isem tal-kumpanija. Qalet li l-ftehim li ffirmaw beniethom hu esebit bhala Dok A mar-rikors promotur, u kienet tatu €18,000 f'*cash* (ricevuta esebita Dok B) mill-prezz miftiehem ta' €36,000. Qalet li Terence kien ikkuntratta għan-nom tal-kumpanija W. Gees, u l-*e-mail* li jidher f'Dok A hu l-*e-mail* tal-kumpanija. Kien qalilha li kien wiehed mid-diretturi tal-kumpanija. Qalet ukoll li ma kellhiex dubbju li kien qed jinnegozja għall-kumpanija.

Hi għarrfet it-timbru fuq il-ftehim (W. Gees Chemicals Limited) u l-firma ta' Terence Gialanze.

Jihad Sheheain xehed (fol 65)² u qal li hu r-ragel ta' Marquita u kienu n-negozjaw ma' Terence Gialanze, li kien Direttur tal-kumpanija, u kkonferma l-ftehim u l-hlas tad-depożitu. Spjega li qatt ma rcevw il-prodotti li kkuntrattaw fuqhom, u qatt ma gew rifuzi l-ammont imhallas.

Walter Gialanze xehed permezz ta' affidavit (fol 84) u qal li kien Direttur tas-socjeta' intimata li kienet timmanifattura

¹ Seduta tas-6 ta' Gunju 2014.

² Seduta tal-15 ta' Ottubru 2014

detergenti, u rrizenja minn Direttur f'Novembru 2014. Spjega li fil-prezent, hemm Direttur wiehed, li hu ibnu Terence Gialanze. Spjega li ibnu Terence sparixxa f'Novembru 2012, u prezentament ma jafx fejn jinsab. Dwar it-talba fil-kaz odjern, qal li hu qatt ma kien involut fin-negozjati u r-rikorrenti qatt ma kkomunikat mieghu.

In **kontro-ezami** qal (fol 108-110)³ li hu rrizenja minn Direttur tal-kumpanija intimata li hi falluta. Muri *e-mail* datata 28 ta' Settembru 2012, mistoqsi jekk dik hijex il-firma tieghu ghal W Gees, qal li m' hijiex il-firma tieghu izda jista' jkun li hi l-firma ta' ibnu Terence Gialanze. Ikkonferma li fl-2012, kien ghadu Direttur tas-socjeta` intimata. Qal li qatt ma ta permess lil ibnu biex jiffirma l-iskrittura.

Il-PL **Quentin Tanti** rapprezentant tar-Registratur tal-kumpaniji fl-MFSA xehed (fol 133-134) u qal li mir-*records*, is-socjeta` intimata ilha ma thallas l-*annual returns* mill-2011 u l-ahhar *annual accounts* sottomessi kienu fl-2002, ghalhekk din is-socjeta` rnkorrjet hafna pieni u multi. Qal li jidher li hemm Direttur wiehed li hu Terence Gialanze, u *shareholders* hemm Joseph Gialanze u Walter Gialanze. Ir-rapprezentant guridiku u legali hu Walter Gialanze. Esebixxa **Dok MFSA1**.

Kunsiderazzjonijiet u fattispecje tal-kaz de quo:

³ Seduta tal-10 ta' Jannar 2017.

Illi r-rikorrenti qed titlob li tigi rifiuza l-ammont li thallas u penali dovut abbazi tal-ftehim Dok A datat 28 ta' Settembru 2012, *stante* li l-konsenja baqghet ma sehhitx.

Illi min-naha l-ohra l-pern tal-eccezzjonijiet tas-socjeta` intimata huma bbazati fuq l-infondatezza tat-talbiet tar-rikorrenti peress li Terence Gialanze ma kellux rapprezentanza guridika tas-socjeta` intimata meta kkontratta mar-rikorrenti, liema rapprezentanza kienet vestita esklussivament fil-persuna ta' Walter Gialanze.

Effettivament jekk l-eccezzjoni tas-socjeta` intimata tirnexxi, l-ftehim ikun null *ab ovo*.

Rizultanzi mill-atti kostittutivi tal-Kumpannija

Mill-aspett fattwali hekk kif jirrizulta mill-istatut tal-kumpanija⁴ l-ewwel Direttur tas-socjea' intimata hu Walter Gialanze. Ghalkemm hadd mill-partijiet ma accenna ghal dan il-fatt, jirrizulta minn dokumenti esebiti minn Walter Gialanze b'nota tas-16 ta' April 2015 li Terence Gialanze gie appuntat Direttur addizzjonali b'effett mit-13 ta' April 2009. Inoltre fl-ahhar *Annual Return* sottomess mill-kumpanija datat it-8 ta' Novembru 2011, l-imsemmi Terence Gialanze huwa registrat bhala Direttur flimkien ma' missieru Walter Gialanze.

Jirrizulta ghalhekk mid-dokumenti pubblici li fid-data tat-transazzjoni in mertu, Terence Gialanze kien effettivament

⁴ esebita b'nota minn Walter Gialanze fis-16 ta' April 2016.

jokkupa l-kariga ta' Direttur tal-kumpanija. B'konsegwenza ta' dan, l-attrici, fil-mument tal-ftehim, kienet qed tikkuntratta ma' Direttur tas-socjeta' konvenuta.

Izda dan wahdu mhuwiex bizzejjed billi huwa evidenti li r-relazzjonijiet giuridici bejn terzi u l-kumpanija jiddependu minn dak stipulat fl-istatut tal-kumpanija u mill-applikazzjoni u interpretazzjoni tar-regola ta' *constructive notice* fl-ambitu tar-realtajiet tal-hajja kummercjali.⁵

Skont l-**artiklu 9** tal-Istatut tas-socjeta` :

"The legal and juridical representation of the company shall be vested in Mr. Walter Gialanze ID 616744M or, in addition and without prejudice to the aforesaid, in such other person or persons as the Board of Directors may, from time to time, appoint to represent the Company in specific matters and subject to such conditions and/or limitations he Board may deem fit."(enfasi ta' din il-Qorti).

Skont is-**7 artiklu** tal-Istatut, l-amministrazzjoni u t-tmexxija tal-kumpanija hija vestita fil-Bord tad-Diretturi konsistenti f'mhux izjed minn zewg (2) Diretturi, u Walter Gialanze huwa iskritt bhala l-ewwel Direttur.

Id-dokument **MFSA1** esebit mir-rappresentant tal-MFSA a fol 132 jindika lill-Walter Gialanze bhala r-rappresentant legali u giuridiku tal-kumpanija. L-istess rappresentant

⁵ Ghall-spjegazzjoni approfondita tar-regola ta' *constructive notice* vide Prof. Andrew Muscat *Principles of Maltese Company Law* -Malta University Press (2007) pp 838 et sequens.

ikkonferma li Terence Gialanze kien ghadu Direttur tal-kumpanija wara li missieru kien irrizenja.

Konsiderazzjoni applikabbli għall-kaz

Il-kwistjoni odjerna tindirizza r-responsabbilita' tas-socjeta' intimata għall-azzjoni ta' direttur tagħha, Terence Gialanze li jirrizulta li għalkemm kien direttur, ma kienx espressament indikat bhala ir-rapprezentant giuridiku u legali tas-socjeta' skont il-*Memorandum and Articles of Association*. L-attrici tippretendi li hi nnegozjat *in bona fede* ma' persuna li agixxa f'isem u għan-nom tal-kumpanija, u għaldaqstant tinsisti li tista' validament tressaq il-prestensjoni tagħha kontra l-imsemmija socjeta'.

Kif gie spjegat mill-Qorti tal-Appell fil-kaz fl-ismijiet **Salvatore Schembri et v Salvatore Gauci et noe**⁶ meta iccitat b'approvazzjoni is-segweni passagg minn Palmer's Company Law⁷ :

"(t)he rule of constructive notice entails important consequences for in as much as everyone dealing with a registered company is to be deemed to have notice of its memorandum, aticles, etc., it followa that he is fixed with notice of the extent not only of the company's powers but of the directors' powers and of any limitations and restrictions therein imposed by the articles or other regulations....Thus if the articles provide that a bill of

⁶ Vol LXVII.ii.307 (1983)

⁷ 20th ed. 1959 f'pg 244

exchange to be effective must be signed by two directors, an outsider or anyone dealing with the company must see that it is so signed, otherwise he cannot claim under it."

Madanakollu din ir-regola giet interpretata b'mod aktar flessibbli fil-gurisprudenza tal-Qrati tar-Renju Unit, u konsegwentement anke mill-Qrati taghna⁸ sabiex toffri aktar protezzjoni lill-terzi *in bona fede* tenut kont tar-realtajiet riskontrati fil-hajja kummercjali. (Vide ghall-applikazzjoni tar-regola mill-Qrati taghna ad ez. "**Deidre u John Cachia vs Gaba Diamonds Company Limited**" deciza mill-Qorti tal-Appell fit-28 ta' Novembru 2003; "**Borg vs Camilleri**" deciza fis-7 t'April 1997, u **Dr Anthony H. Farrugia nomine vs Vernie Carbone nomine**" deciza mill-Qorti tal-Appell fit-30 ta' Mejju 2001).

Fis-sentenza tal-Prim Awla tal-Qorti Civili in re **Borg vs Camilleri** deciza fis-7 ta' April, 1997, il-Qorti irriteriet li "*If the outsider is dealing with the company in good faith, he will be able to enforce any contract made by an agent on the company's behalf, if that agent was acting within his authority, irrespective of any internal or external irregularities in the company's machinery. An agent may bind his principal if he has acted within his actual, implied or apparent, authority.*"

Illi l-Qorti tal-Appell fil-kaz **Catherine mart Joseph Galea v Milica Micovic** bhala **Direttrici ghan-nom u in**

⁸ Ara r-regola kif interpretata fil-kaz **Royal British Bank v Turquand**, 1856

rappresentanza tas-socjeta' 'B. Tagliaferro & Sons Ltd.'⁹ issottolinejat li:

"li l-istat ta' ligi inbidel radikalment bl-Att XXV ta' l-1995. Att li ntroduca fid-dritt nostrani kuncetti ghal kwantu innovattivi ghal daww tradizzjonalment rikonoxxuti speċjalment fir-rigward ta' l-effett ta' l-operat tad-diretturi fil-konfront ta' terzi li magħhom jinnegojaw f'isem is-socjeta'."

"L-artikolu 137, subinciz (4) tal-Att Dwar il-Kumpanniji (Kap 396 tal-Ligijiet ta' Malta) jipprovdi illi:-

*"Anything done by the board of directors of a company which exceeds the limits of their authority or by any director which is beyond his powers, shall be binding on the company unless that act exceeds the powers granted to the board of directors or to a director, as the case may be, by virtue of this Act."*¹⁰

"Is-subinciz (5) mbagħad jipprovdi illi:-

"Any limitation on the powers of the board of directors or of any director of the company shall not be relied on as against third parties independently of whether that limitation, published or not, arises from the memorandum

⁹ Dec. fid-19 ta' Novembru 2001 (Citaz. numru 271/93)

¹⁰ Bil-Malti - "(4) Minkejja kull haġa li tinsab fil-memorandum jew fl-istatut ta' assoċjazzjoni dwar il-mod kif tigi eżerċitata r-rappreżentanza tal-kumpannija, kull haġa li tkun saret mill-bord tad-diretturi ta' kumpannija li tiċċedi l-limiti tas-setgħat tagħhom jew minn xi direttur barra mis-setgħat tiegħu, tkun torbot lill-kumpannija kemm-il darba l-egħmil ma jeċċediex is-setgħat mogħtija lill-Bord tad-diretturi jew lil direttur skont il-każ, bis-saħħa ta' dan l-Att."

or articles or from any resolution of the general meeting or from a decision of the board of directors of the company.”¹¹

"Dawn il-provvedimenti iqarrbu lejn id-dottrina moderna Ingliza li ttendi biex taghti kopertura lit-terz li jinnegozja ma' rapprezentant tas-socjeta' u jizguraw li s-socjeta' taghmel tajjeb ghall-operat tad-diretturi taghha fdati bl-amministrazzjoni taghha kif ukoll ghal min kellu posizzjoni ta' responsabbilita' fit-tmexxija taghha."

"What remains a problem is the situation where a third party deals with an individual director whose authority to act on behalf of the company is disputed For a third party to be able to hold the company to a transaction where he has dealt not with the board but with an individual director, officer or employee, it will be necessary for the third party to show that the individual with whom he dealt had authority, actual or ostensible, to bind the company in this way. Actual authority may be expressed or implied authority: express, arising from an explicit conferring of authority on a director, perhaps in the articles of association implied, arising from the position which the individual holds. Ostensible or apparent authority, on the other hand, is the authority of an agent as it appears to others." (Company Law, Farrar's, Third Edition, 1991 page 374 et seq) "Where the person through whom the

¹¹ Bil-Malti: " (5) Kull limitazzjoni fuq is-setgħat tal-bord tad-diretturi jew ta' xi direttur tal-kumpannija ma tingiebx bħala prova kontra terzi indipendentement jekk dik il-limitazzjoni, publikata jew le, toħroġ mill-memorandum u l-istatut jew minn xi riżoluzzjoni tal-laqgħa."

*third party dealt occupies a position in the company such that it would be usual for an occupant of that position to have authority to bind the company in relation to the transaction concerned, the company will be bound. The third party dealing with the company in good faith will be entitled to assume that that person has authority unless he knows the contrary or knows of facts which would have put a reasonable person on inquiry. Thus if the person acting for the company is its chief executive or managing director, then, despite the fact that the Act refuses to treat him as an organ of the company equivalent to the board of directors unless there are suspicious circumstances, or the transaction is of such magnitude as to imply the need for board approval, he may safely be assumed to be authorised. In practice, he will probably have actual authority but, even if he has not, he will have ostensible authority and his acts will bind the company.” (“**Freeman & Lockyer vs Buckhurst Park Properties Limited**” [1964]; **Gower’s Principles of Modern Company Law, Sixth Edition**, 1997, pg. 201 et seq)."*

Illi l-**Professur Andrew Muscat** kiteb hekk fil- *Principles of Maltese Company Law*¹² b'referenza għall-artiklu fl-istatut simili għall-artiklu 9 fuq citat:

"It is suggested that the type of representation clause considered by the Court¹³ in that case, could, in appropriate circumstances, justify a conclusion binding the

¹² Op cit. p 846

¹³ B'referenza għas-sentenza fil-kaz **Joseph Scicluna et noe v Joseph N Tabone et noe** - Vol LXXVII.iv.297(1993)

company to the agreement signed on its behalf. Such a conclusion could be based on an approach linking tacit authority with the representation clause. Three conditions would however need to be satisfied for such an approach to be adopted: **first** that the representation clause must be such as to empower the board to authorise any person to represent the company; **second**, that the clause must not require such authorisation to be given in writing; and **third**, that the person signing the agreement on behalf of the company must have at least tacit authority to act on behalf of the company." *Fil-kaz li ghalih kien qed jirreferi l-awtur imsemmi, **Scicluna v Tabone** l-articles of association fdaw ir-rapprezentanza tal-kumpanija f'idejn ic-Chairman "or to such other person or persons deputed and authorised for the purposes by the Board of Directors."*

Il-Professur Muscat jkompli:

"Where , on the other hand, the contractual representation clause is drafted on the basis, for example, that documents purporting to bind the company are to be signed by 'any two directors or by any person or persons authorised by the board for the purpose' then any mandatory appointed by the company in terms of the articles should also be deemed to be entitled to sign documents on behalf of the company."¹⁴

Il-Qorti taqbel ma' dan l-insenjament u taghmlu taghha.

¹⁴ Op.cit p 854.

Applikati dawn il-principji ghall-kaz in ezami, huwa palesi li l-azzjoni ta' Terence Gialanze ma kienetx *ultra vires* il-kumpanija. Madanakollu ghall-fini tal-posizzjoni tat-terz, mill-assjem tal-provi, din il-Qorti hija tal-fehma li l-kaz odjern jissoddisfa t-tliet kriterji fuq elenkati. Inoltre ma jirrizultax li l-attrici agixxiet *in mala fede*, kontrarjament ghal dak eccepit mis-socjeta' intimata. Dan johrog minn diversi fatturi fosthom, li Terence Gialanze kien qed ibiegh il-prodotti tal-kumpanija f'ammont mhux insinifikanti li ragjonevolment seta' jinduci lill-kumpratrici temmen li kellu access ghall-istock u li kellu awtorita' li jmexxi l-prodott tal-kumpanija; iffirma ghan-nom tal-kumpanija; ssiggilla l-ftehim bit-timbru tal-kumpanija, u rrilaxxa ricevuta bil-*letterhead* tal-kumpanija. Minn dak li xehdet l-attrici, din il-Qorti taqbel li Terence Gialanze bil-komportament u bil-kliem tieghu wera li kien qed jagixxi bhala agent tal-kumpanija u ma qajjem l-ebda suspett fiha li ma kienx hekk awtorizzat.

Huwa minnu li in linja ta' principju, kull minn jikkuntratta ma' socjeta` ghandu d-dmir li jara qabel xejn il-kondizzjonijiet ta' rapprezentanza taghha. Izda fid-data tal-iffirmar tal-ftehim Terence Gialanze kien ufficjal tal-kumpanija in kwantu direttur. L-istatut kien jipprovdi li r-rapprezentanza guridika ma kenitx limitata biss ghal Walter Gialanze, imma "*in such other person or persons as the Board of Directors may, from time to time, appoint*" u dan minghajr il-htiega ta' xi forma espressa. Ma jirrizultax li kien hemm risoluzzjoni tal-Bord izda, min-naha l-ohra, ta' min jghid li tali risoluzzjoni mhix reza pubblika bhal ma huma l-atti

kostituttivi ta' socjeta'. Indubbjament kien ikun prudenti ghall-attrici li titlob prova ta' tali risoluzzjoni, izda fil-fehma ta' din il-Qorti, gjaladarba Terence Gialanze kien direttur, u seta' kellu l-awtorizzazzjoni li jirraprezenta lill-kumpanija fit-termini stess tal-Istatut, in-nuqqas tal-attrici li titlob prova ta' risoluzzjoni m'ghandhiex issarrafin nullita' tal-ftehim.

Inoltre gjaladarba ma kienx hemm konflitt apparenti mal-istatut, il-kwistjoni ta' ratifika *o meno* tal-azzjoni tad-Direttur mill-kumpanija, mhix aktar rilevanti. Konsiderazzjoni ohra hija li, fil-fehma ta' din il-Qorti, xejn ma jiswa ghall-kumpanija li ssostni li d-depozitu ma dahalx fil-kontijiet tal-kumpanija. X'ghamel id-direttur bir-rikavat hija kwistjoni interna ghall-kumpanija u ma tirrigwardax it-terz li ikkuntratta *in bona fede*.

Fid-dawl ta' dak kollu premiss, din il-Qorti jidhrilha li n-negozju kien wiehed regolari fid-dehra tieghu in kwantu l-kumpratrici setghet tassumi ragjonevolment li direttur tal-kumpanija kellu s-setgha, anke jekk biss tacitament moghtija, li jivvinkola l-kumpanija u jbiegh il-prodotti taghha.

Kif jghid l-awtur Gower fil-*Principles of Modern Company Law* ¹⁵ *"But provided that everything appears to be regular so far as this can be checked from the public documents, an outsider dealing with the company is entitled to assume that all internal regulations of the company have been complied with unless he has knowledge to the contrary, or*

¹⁵ (1969) p 154

there are suspicious circumstances putting him on inquiry (Omnia praesumuntur rite ac solemniter esse acta)."

Illi l-Qorti terga' taghmel referenza ghas-sentenza fil-kaz fuq citat **Galea v Micovic noe** fejn il-Qorti nnotat "*illi kif zviluppaw il-ligi u d-dottrina Ingliza li kjament ispiraw l-Att XXV ta' l-1995, l-element tal-bona fede fit-terz jibqa' determinanti. Bona fede li trid tigi naturalment valutata qabel xejn fuq il-konoxxenza da parti tat-terz tac-cirkostanzi li kienu jew setghu kienu rilevanti biex jiddeterminaw l-awtorita' li bis-sahha taghha ufficjal ta' kumpanija, f'dan il-kaz l-Avukat Philip Attard Montalto, kien qed jassumi biex jirraprezenta s-socjeta'. ...*".

Fil-kaz odjern, is-socjeta' intimata ma rnexxilhiex tipprova li l-attrici kienet *in mala fede*, jew agixxiet b'xi kolluzjoni mad-direttur taghha, prova li kien jinkombi fuq is-socjeta konvenuta. Mill-kumpless tal-provi prodotti ma hemm xejn li jindika lil din il-Qorti li r-rikorrenti messa kienet taf li ma kienetx qed tinnegozja ma' persuna li kellu r-rapprezentanza tal-kumpanija.

Illi mhuwiex ikkontestat li l-attrici hallset id-depozitu imsemmi fir-rikors promotur, u lanqas mhu kkontestat il-fatt tal-mankata konsenja. Prova tal-fatt li thallas dan l-ammont hija r-ricevuta esebita bhala Dok B. Il-firma ta' Terence Gialanze fuq il-ftehim u fuq l-ircevuta hija kkonfermata. Lanqas mhu kkontestat it-timbru tal-kumpanija u l-*letterhead* tal-istess fuq id-dokumenti A u B rispettivament.

Fid-depozizzjoni tieghu, Walter Gialanze fil-fatt, sostna li hu ma kienx a konoxxenza tal-ftehim u tan-negozjati mar-rikorrenti u li r-rikorrenti qatt ma kkomunikat mieghu. Izda, dan *per se*, ma jezonera lill-kumpanija mir-responsabbiltà ghar-ragunijiet fuq spjegati. Terence Gialanze kien ikkontratta ghan-nom tal-kumpanija intimata u rcieva nofs is-somma dovuta minghand ir-rikorrenti, in kambju ghal prodotti li kellhom jigu kkonsenjati.

Fid-dawl ta' dan, jigi dedott li l-prova li thallas l-ammont ta' tmintax-il elf ewro (€18,000) mir-rikorrenti saret tramite r-ricevuta esebita Dok B (fol 6). Inoltre, l-istess ftehim, Dok A jistipula, li fin-nuqqas tal-konsenja tal-prodotti, ir-rikorrenti jkollha d-dritt titlob li tigi rifiuta l-ammont lura b'penali ta' hamsa u ghoxrin fil-mija (25%).

In vista tas-suespost, filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tas-socjeta' intimata ser tghaddi biex tilqa' t-talbiet tar-rikorrenti bhala gustifikati fil-fatt u fid-dritt.

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi**, billi fil-waqt li tichad l-eccezzjonijiet tas-socjeta' intimata ghar-ragunijiet spjegati, tilqa' t-talba tar-rikorrenti, u tikkundanna lis-socjeta' intimata thallas is-somma ta' tnejn u ghoxrin elf u hames mitt ewro (€22,500) bl-imghax kummercjali sad-data tal-pagament effettiv.

L-ispejjez - komprizi dawk tal-Mandat ta' Sekwestru numru 503/2013 u tal-Mandat ta' Qbid Numru 502/2013 u tal-ittra ufficjali Numru 937/2013, **jithallsu mis-socjeta` intimata.**

Moqrija.

**Onor. Imhalef Lorraine Schembri Orland
LL.D., M.Jur.(Eur.Law), Dip.Trib.Eccles.Melit.
30 ta' Jannar 2018**

**Josette Demicoli
Deputat Registratur
30 ta' Jannar 2018**